

Velika reliefna kriza zajela državo Illinois

Tisoče brezposelnih in revnih družin strada

OLITIKA DOMINANTNIH INTERESOV

Chicago. — Tisoče brezposelnih in revnih družin je bilo v Illinoisu te dni pahnjenih v glavo posledica velike reliefne krize. Najbolj so prizadeti "klienci" v okraju Cook (Chicago), kjer je reliefna administracija zaprla vrata, ko so te poila vsa sredstva. Nad 30.000 družin je bilo sicer v Chicago pahnjenih v naročje gladi; ali ne bodo nobene podpore, ker država ne preskrbi nalogih sredstev. Odslovljeni so tudi skoraj vsi reliefni uslužbenci.

Kriza je bila na vidiku že pred časa, toda vsi protesti in šila Illinoiske Workers Alliance, zveze brezposelnih, in druge elemente, ki se zanimajo za upravljanje, so bila bob ob stopu. Na gubernija Hornerja je pred več tedni večja deklamacija zveze brezposelnih in revnih, naj podvzame koračje preprečenje te krize in izplačanje mizernega reliefa, toda "humanitarni" gubernier ni stotiti koraka. Njegova obljuba, da bo "storil, kar bo mogel", je le bluff.

Če gleda, da je vse skupaj le igra, Hornerjeve administracije, ki je gole orodje čiščenja in drugih kapitalističnih interesov. Ta igra gre za tem, da dominantni politični in industrijski interesi osedlajo Illinois z nadaljnjim zvišanjem namenskega davka. Sedaj ga že plačajo tri cente na dolar, namenjen Hornerjevi administraciji pa je namene tega davka še za en teden.

Če gleda, da je čakal s sklicom legislature na izrednem zasedanju, dokler mu ni prišla voda v grlo. Zdaj, ko je reliefna kriza prišla do viske, bodo ljudski prijatelji pod vodstvom "humanitarnega" Hornerja osedlali državo z novim namnim davkom, seveda za —

naše taktike se je Hornerjeva administracija poslužila v nekaj reliefnih krizah in stopnjo zvišala nakupni davek. Vse je osedlala z njim pod zvezo, da bo dohodek porabil za brezposelne in bedne. Toda tega gre v ta namen v resnici en cent, ostala dva centa pa državo blagajno za kritje državnih stroškov, vključno s plačili za državni dolg. Na tisoče revnih slojev je Hornerjeva njegova demokratizirana odprava vse drve davke na posestva in dve milijardi kupčijskega davka usmerila v državno blagajno za splošne davke.

med tem, ko se glad širi po državi, ko je bil tisoč in tisoč brezposelnih in revnih družin odzvet zadnji kosček kruha in so bile pahnjene v abstinenco pomanjkanja, se v državi blagajni nahaja nad 80 milijonov dolarjev nepotrošene denarja. In kljub tej močni denarji se "humanitarna" Hornerjeva administracija pripravda zvišati nakupni davek za —

sečni dohodek od tega davka — sedaj znašajo nad \$7.000, — od katerih pa gre le ena tretjina za relief. Notorično dejstvo je, da se pri kolektanju tega davka vrše velike goljufije s strani dominantne demokratizirane masine in s strani potlačene trgovce in politikov. Vsi ti davki, katerega plačujejo v meri tako siromašni delavci kot bogati sloji, daje nam —

reč vse prilike za goljufije in nepoštenosti.

Taka je "relifna" politika dominantnih interesov v Illinoisu. Pod njeno krinko so predsedali državne davke z ramen posestnikov in bogatih slojev "na vse enako", na bogatine kot na reveže. Nakupni davek je treba plačati od vsakega hleba kruha, od vsega, kar kupiš, med tem ko so milijonarska golfišča, veleposredstva in bogate korporacije proste vsakega državnega zemljiškega davka. In v senci reliefne krize nameravajo sedaj nakupni davek pognati kvisku še za en cent.

In dokler tega ne store, dokler legislature ne dovoli nadaljnjih sredstev, bo v tisočih in tisočih domovih, v katerih bi bogatejši sloji ne marali imeti svojih psov in mačk, kraljeval glad, košeni in mršavi glad, ki ugonablja življenje otrok in odraslih revežev, ki so brez dela po krivdi obstoječega gnilega sistema. Pravijo, da si bodo ti reveži morali atiskati pasove in biti brez vseh sredstev vsaj do 1. junija, dokler Hornerjeva legislature ne preskrbi nadaljnjih reliefnih sredstev na račun višjega nakupnega davka.

Domače vesti

Minnesotske novice

Chisholm, Minn. — Dne 14. t. m. so tu pokopali Jakoba Zarkovica, veterana svetovne vojne in člana SNPJ. Doma je bil iz Butoraja pri Črnomlju v Beli Krajini in v Ameriki je živel čez 30 let. V Calumetu, Mich., zapušča brata, v starem kraju pa maceho in drugega brata.

Nova bolnišnica

Red Lodge, Mont. — Dne 12. maja je miss A. Klopčič naredila triletni izpit bolnišničarke v bolnišnici St. Vincent v Billingsu, Mont. Miss Klopčič je članica društva 81 SNPJ. Čestitke!

Iz Clevelanda

Cleveland. — Zadnjo soboto je tu umrla Mary Novosel, stara 59 let in rojena v Žejnem pri Čatežu na Dolenjskem. Zapušča sina in hčer.

Domače vesti

Vest iz Puebla

Pueblo, Colo. — Anton Medved, ki je čikaškim članom SNPJ in kluba št. 1 JSZ dobro znan, se je preselil semkaj in zdaj tu odpre "taverno", v kateri bo postregel rojakom.

Poroka

Chisholm, Minn. — Dne 14. maja se je tu poročila Frances Smoltz z Mihaelom Margantom. Nevesta je hči znane Mary Smoltzove, aktivne članice SNPJ, ženin je pa slovaške narodnosti. Obilo sreče!

Vzgojna kampanja farmarske organizacije

Jamestown, N. D. — Unija farmarjev v tej državi bo sodelovala z divizijo WPA v vzgojni kampanji v podeželskih distriktih. Program bo omogočil uposlavit brezposelnih učiteljev, ki bodo poučevali delavce in farmarje o predmetih, ki se tičejo njihovih problemov. Pouk bo o sociologiji, ekonomiji, združništvu, zgodovini in drugih stvarih. Sličen program v omejenem obsegu je vodila farmarska unija v Severni Dakoti l. 1936. Izprememba v državni administraciji je ustavila ta program. Vse kaže, da bodo zdaj sredstva za financiranje vzgojnega programa v korist farmarjem in delavcem na razpolago farmarski uniji. Morris Erickson, tajnik farmarske unije, bo nadzoroval izvajanje vzgojnega programa.

Otvoritev procesa proti korporacijam

Prva prosekucija na podlagi Wagnerjevega zakona

London, Ky. — (FP) — Prva prosekucija na podlagi Wagnerjevega delavskega zakona, ki jo je otvorila federalna vlada, se je pričela v tem mestecu. Posebni agenti federalnega justičnega departamenta patrolirajo ulice in okoliš sodišča ter ščitijo 250 priči. Vsako osebo pred vstopom v sodno dvorano preiščejo, če nosi orožje, da preprečijo nasilja. Ti koraki so bili podvzeti, ko so priče dobile grozljiva pisma. Teror, ki je povezan s "krvavim okrajem Harlanom", ne bo ponovljen v tem mestecu, ker so federalne avtoritete previdne.

Na zatočni klopi je 22 korporacij in 47 posameznikov. Vsi so bili obtoženi na podlagi zakona, ki je bil sprejet l. 1870, ker Wagnerjev zakon je civilni zakon in sam na sebi ne določa kazni.

Korporacije in posamezniki so obtoženi umorov, ugrabljanj in požigov v zvezi z njihovo kampanjo, ki so jo podvzeli, da preprečijo organiziranje rudarjev. Ako bodo federalne avtoritete zmogle v tej tožbi, bo ustvarjen precedent velike važnosti za delavce po vsej Ameriki.

Federalna prosekucija se opira na evidenco, ki jo je zbral senatni odsek za civilne svobode, ki je vodil preiskavo teroriziranja rudarjev. Pri zaslišanju pred tem odsekom v Washingtonu so rudarji obdolžili korporacije in njih pobojnike umorov, bombnih napadov na hiše rudarjev, ki so se organizirali v uniji, in drugih zločinov.

Bivši šerif Theodore Middleton je obtožen zlorabe svoje oblasti. On je mobiliziral kompanijske pobojnike in jih imenoval za deputije, da so terorizirali rudarje.

Obtoženci so na svobodi pod varščino \$2500 do \$5000. Zadeva bo najbrž tirana pred federalno vrhovno sodišče in vzel bo več mesecev predno bo podan končni odlok.

Borba proti in- korporiranju unij

Kampanja delavske politične organizacije

Seattle, Wash. — (FP) — Howard Costigan, tajnik Washington Commonwealth federacije, delavske politične organizacije, je opozoril farmarje in male trgovce na nevarnost inžerstva, ki določa inkorporiranje delavskih unij v tej državi. Federacija pobija ta načrt na vsej črti. Gotovi interesi so bili na delu že v zadnjem zasedanju državne zbornice, da izsilijo sprejetje načrta, a niso uspeli.

"Ljudstvo se ne zaveda preteče nevarnosti v polni meri," je rekel Costigan. "Prisiljeno inkorporiranje unij bi bil udarec delavcem. Državna politična administracija bi dobila kontrolo nad unijami in bi jih lahko zatrla. Prvi čin vseh fašističnih držav je bil prisiljeno inkorporiranje unij."

Federacija vodi s sodelovanjem Delavske nestrankarske lige in unijami CIO ter ADF vzgojno kampanjo, da uveri javnost o nevarnosti inkorporiranja unij. Njeni govorniki nastopajo na delavskih shodih, poleg tega pa izdaja publikacije, ki pojasnjujejo predlagani načrt.

KITAJSKA ARMA- DA SE UMIKA PRED JAPONCI

Japonski topovi obstreljujejo Sučov

VELIKE KITAJSKE IZGUBE

Sanghaj, 18. maja. — Dve japonski vojaški koloni sta včeraj prodrla v bližino Sučova, strateškega železniškega križišča. Okupacija tega mesta je cilj japonske ofenzive, ki je bila odredjena zadnji teden. Sučov leži okrog 300 milj severozapadno od Sanghaja.

Japonske topniške baterije na hribu Fengčangu bombardirajo zidovje obleganega mesta, ki je bilo baza kitajske armade, katere je branila lunghajsko železnico, ki se v Sučovu spaja z železnico Tientsin-Pukov. Kitajska armada se umika in japonske čete so včeraj zasedle Čangčing, ki je samo osem milj oddaljen od Sučova.

Veliko številno prebivalstvo je zapustilo mesto. Med kitajskimi četami prevladuje konfuzija in Japonci so napovedali okupacijo Sučova v prihodnjih 24 urah. Japonci poročajo, da so krogle in bombe, ki so jih sipali letalci, ubile 10.000 Kitajcev.

Srdite bitke so v teku v bližini Hangčvanga ob Velikem prekopu in pri Hvangkovu, 27 milj severno od Sučova. Na tej fronti je bila koncentrirana kitajska armada 40.000 mož; večji del te armade se je izmotal iz pasti predno so Japonci obkolili Sučov.

S padcem Sučova bodo Japonci dobili kontrolo nad Tientsin-Pukov železnico, ki spaja severno Kitajsko s centralno Kitajsko. Kitajske armade bodo potisnjene proti zapadu, kjer imajo guerilske in komunistične čete svoje utrdbe.

Vest iz kitajskega vira pravi, da je nadaljnjih dvajset japonskih bojnih ladij odrinilo proti Kantonu, glavnemu mestu južne Kitajske. Iz tega sklepajo, da bodo bojne ladje obnovile bombardiranje obrežja južne Kitajske.

Unije podpirajo mirovni načrt

New York. — Čez sto delavskih unij v New Yorku je sprejelo resolucije, ki podpirajo mirovni načrt, katerega je predložil kongresnik O'Connell. Ta določa, da Amerika zapre trge agresivnim državam in jih odpre žrtvam agresivnosti. Odsek nižje zbornice za zunanje zadeve je naznanil, da se bo kmalu pričelo zaslišanje o tem načrtu.

Kavčukarska družba podpisala pogodbo

Oakland, Cal. — American Rubber Co. je sklenila novo pogodbo z unijo kavčukarskih delavcev, ki je veliko boljše od prejšnje. Kompanija ne sme uposliti novih delavcev, dokler ni unijska lista izčrpana, in vsi novi delavci morajo stopiti v unijo v tridesetih dneh. Dalje določa razdelitev dela v sezonah manjše aktivnosti in zvišanje plače pet centov na uro.

Zidje apelirajo na češkoslovaško vlado

Moravska Ostrava, Češkoslovaška, 18. maja. — Židovska stranka je sprejela resolucijo, v kateri izraža upanje, da bo češkoslovaška vlada protektirala žide pred brutalnostjo in bojkotom sudetskikh Nemcev. Resolucija tudi poudarja, da bo židovska manjšina podpirala vlado.

Kandidatje CIO poraženi v Penni

Kandidatje regularne demokratske mašine prodrli

Philadelphia, Pa., 18. maja. — Nepopolna poročila o izidu primarnih volitev v Pennsylvaniji kažejo, da so bili kandidatje, katere je podpiral Odbor za industrijsko organizacijo, poraženi. Gubernier George Earle, ki ga je podpirala regularna demokratska mašina, je bil nominiran za zveznega senatorja. Njegov protikandidat je bil S. Davis Wilson, župan v Philadelphiji.

Charles Alvin Jones, kandidat za gubernierja na Earlejevi listi, je tudi prodril. Thomas Kennedy, kandidat CIO za gubernierja in tajnik-blagajnik rudarske unije UMWA, je bil poražen.

Na republikanski listi je bil nominiran za zveznega senatorja James J. Davis, sedanjí senator, za gubernierja pa Arthur H. James, član državnega vrhovnega sodišča. Njegov protikandidat je bil Gifford Pinchot, bivši gubernier Pennsylvanije. Nepopolna poročila o številu oddanih glasov so:

Earle 677,818 glasov, Wilson 247,940; Jones 479,962 glasov, Kennedy 385,977, Margiotti 146,833 glasov.

Republikanska lista: Davis 566,069 glasov, Owlett 372,905; James 734,937 glasov, Pinchot 331,052.

Nekateri člani odbora demokratske stranke v Pennsylvaniji so naznanili, da bodo apelirali na predsednik Roosevelta, naj poseže v spor, ki je razcepil stranko v Pennsylvaniji, ki je l. 1934 prvič po 44 letih prišla na državno krmilo, ko je bil Earle izvoljen za gubernierja.

Mussolinijev govor presenetil Francijo

Razgovori v Rimu obnovljeni

Pariz, 18. maja. — Iz zanesljivih virov je prišla vest, da je premier Edouard Daladier inštruiral Julesa Blondela, upravnika francoskih poslov v Rimu, naj obvesti italijansko vlado, da je Mussolinijev govor zadnjo soboto v Genovi presenetil Francijo. Mussolini je dejal, da še ni gotovo, ali bodo francosko-italijanski razgovori glede sklenitve prijateljskega pakta uspešni, ker stojita Francija in Italija na nasprotnih barikadah v zvezi s civilno vojno v Španiji.

Včerajšnji seji francoskega kabineta, na kateri so razpravljali o pogajanjih med Francijo in Italijo, je predsedoval Albert Lebrun, predsednik francoske republike. Izvedelo se je, da je bil Mussolinijev govor glavni vzrok, da ni prišlo vprašanje imenovanja novega poslanika v Italijo na dneva poslanika v Italijo.

Zunanji minister Georges Bonnet je na seji omenil, da sta Blondel in grof Galeazzo Ciano, italijanski zunanji minister, obnovili razgovore glede sklenitve prijateljskega pakta.

Sodišče nastopilo proti uradnikom avtne unije

Rockford, Ill., 18. maja. — Pet uradnikov krajevnih avtne unije je bilo pozvanih pred sodišče zaradi kršenja injunkcije, ki prepoveduje piketiranje tovarne J. I. Case Co. Zaslišani bodo v petek in pozvani, naj navedejo razloge, zakaj ne bi smeli biti obtoženi žaljenja sodišča, ker so ignorirali injunkcije. Tovarno se vedno oblegajo piketi avtne unije kljub sodnijski prepovedi.

Nacijska propaganda pod- žiga vojno razpoloženje

**Izredno zasedanje
illinoiske zbornice**

Relifne postaje v Chicago zaprle vrata

Springfield, Ill. — Gubernier Henry Horner je sinoči sklical izredno zasedanje državne legislature, ki se prične v petek, da razpravlja o čikaškem reliefnem problemu in drugih zadevah nujnega značaja. V svojem pozivu gubernier pravi, da država potroši zdaj \$3.000.000 na mesec za oskrbo revežev, os pa želi, da zbornica dovoli dodatno vsoto \$4.500.000 v te svrhe, toda povprečni izdatki se ne smejo zvišati čez \$500.000 na mesec.

Chicago, 18. maja. — Predno je gubernier Horner sklical izredno zasedanje legislature, da razpravlja o reliefni krizi, je čikaška komisija zaprla 23 reliefnih uradov. Leo M. Lyons, načelnik komisije, je dejal, da potrebuje najmanj \$3.400.000 mesečno do konca tega leta za nasiljevanje revežev v Chicagu.

Okrog 34.000 čikaških družin, ki so odvisne od podpore, bo prejelo najnujnejše potrebščine, dokler ne dobi komisija denarja iz državne blagajne v smislu priporočil gubernierja Hornerja.

Lewis se udeleži pro- tivojnega kongresa

Sprejel je povabilo me- hiških unij

Washington, D. C. — (FP) — John L. Lewis, načelnik Odbora za industrijsko organizacijo, je izjavil, da se bo udeležil delavskega protivojnega kongresa v Mehiki prihodnje poletje, ko ga je obiskal Vincente Lombardo Toledano, predsednik Mehike delavske zveze.

Toledano se je ustavil v Washingtonu na svoji poti proti Oslu, Norveška, kjer bo na konvenciji Mednarodne zveze strokovnih unij zastopal svojo organizacijo. Ob tej priliki je povabil Lewisa, naj se udeleži protivojnega kongresa v Mehiki. Datum otvoritve kongresa še ni bil določen. Toledano je dejal, da je Lewis sprejel povabilo. Izrazil je obžalovanje, ker ni mogel obiskati Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, ko se je mudil v Washingtonu, dejal pa je, da bo govoril v Oslu z Wollom, podpredsednikom ADF, in mu izročil povabilo.

Voditelji delavskih organizacij, ki se bodo sestali v Oslu, bodo tudi povabljeni, naj se udeležijo protivojnega kongresa v Mehiki.

Roosevelt priporoča davek na nevolilce

Washington, D. C., 18. maja. — Na včerajšnjem sestanku s poročevalci je predsednik Roosevelt rekel, da morda ne bi bilo napačno, če bi bili vsi volilni upravičenci v Združenih državah asessirani za pet dolarjev federalnega volilnega davka v vsakem volilnem letu s pogojem, da oni, ki pridejo volit, dobe teh pet dolarjev povrnjenih. Nadejal je Roosevelt sponzoriral, da bi bili volilni dnevi lahko hkratu registracijski dnevi za razne statistike, katerih federalna vlada ne more drugače nikdar dobiti. Na primer volilci bi lahko obnem prijavili svojo brezposelnost ali uposlenost in druge važne informacije.

**Hitlerjev tisk napoveduje
razpad Češko-
slovaške**

NACIJI ZAHTEVAJO KONCESIJE

Berlin, 18. maja. — Nacijska propagandna mašina operira s polno paro, da uveri svet, da je vojna neizbežna, ako ne bo češkoslovaška vlada pristala na zahteve sudetskikh Nemcev, a širjenjem vesti o izbruhu guerilskih bitk med Nemci in Čehi. Nacijski propagandisti trdijo, da se bliža moment, ko se bo razkazala nemška manjšina uprla.

Taj propagandi je, kakor vse kaže, nasledel Neville Henderson, angleški poslanik v Berlinu. On je že posvaril svojo vlado, da je katastrofa neizogibna, če ne bo London pregovoril češke vlade, da ugodí zahtevam sudetskikh Nemcev. Nemčija pošilja svoje reprezentante v Londonu v upanju, da bo Anglija intervenirala v prilog nemški manjšini v Češkoslovaški.

Diplomatje v Berlinu, ki niso tako dovzetni za nacijsko propagando kot angleški poslanik, vidijo obnovo kampanje ustraševanja, ki je bila uspešna, ko se je Nemčija pripravljala na aneksijo Avstrije. Ako bo nemška diplomacija uvidela, da bo Anglija čutila integralnost Češkoslovaške, zaeno pa pomagala sudetiskim Nemcem, ki zahtevajo koncesije, bo posvarila tisk, naj odneha v svoji propagandi. Upanje je še vedno, da bodo nemški reprezentantje v Londonu pregovorili Chamberlainovo vlado, naj žrtvuje neodvisnost Češkoslovaške za garancijo odvrnitve preteče vojne. Silna igra je bila uspešna v slučaju Avstrije. Kurt Schuschnigg, bivši avstrijski kancelar je resigniral, ko je bil posvarjen, da bo sledila krvava revolucija, če ne bo kapituliral.

List Deutscher Beobachter je napovedal razpad Češkoslovaške, ako ne bo takoj podvzeta odločna akcija. "Češki napadi na Nemce so se obnovili," piše ta list. "Ako se položaj ne izboljša, se proces razpadanja ne bo ustavil ob meji ozemlja sudetskikh Nemcev, temveč se razširil na češke teritorije."

Nemška knjižna firma Wunderrich je izdala brošuro z naslovom "Nemčija se bori za Evropo". Ta vsebuje zemljevid, ki kaže vse kraje, kjer živijo nemške manjšine. Med drugim vključuje južni del Tirolske, ki ga je dobila Italija po svetovni vojni. Brošura naglašala, da bodo vse po svetovni vojni sklenjene pogodbe pokopane tedaj, ko bo Nemčija dobila nazaj vse teritorije, ki jih je izgubila v svetovni vojni.

Lojalisti odbili fa- šistične naskoke

Nove čete dospele na fronto

Hendaye, Francija, 18. maja. — Španske ljudske čete, ki so dobile ojačanje, so včeraj odbile fašistične naskoke in ustavile prodiranje upornikov proti Valenciji. Nove čete so zasedle strelske jarko na fronti, ki se razteza med mestoma Alcala de Chisvert in Cuevas de Vinroma. Fašisti so včeraj obnovili napade na pozicije lojalistov severovzhodno od Teruela in okupirali Corbalan, važno komunikacijsko središče v bližini Teruela. Okupacija Mora de Rubielos, ki dominira cesto med Teruelom in Sagunto, je zdaj cilj fašistov.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije)

OMBNA LETALA SE SPREHAJAJO

nečreka francoskega bombnika, namenjenega v Rumunijo

Ni preteklo še štirinajst dni, ko se je ponesrečil velik bombniški letalovalec, namenjen v Rumunijo, že se je zgodilo v Slovenskem drugo podobno nesrečo, ki pa ni zahtevala nobenih smrtnih žrtev. Pri Zupljani vasi v cerkljanski občini se je moral spustiti na tla težek francoski bombnik, namenjen v Rumunijo. Pristanek pa se je izkazal za nesrečno, da se je letalo močno poškodovalo, potniki pa so vsi k sreči ostali nepoškodovani. Zgodilo se je to v soboto 30. aprila okrog sedmih zvečer. Ne bilo oblačno in torej za tuje letalo neprijeten čas letenja čez Slovenijo. Ljudje na Krškem niso opazili, da je od vzhoda nadletelo veliko letalo, brnelo na navaden način in takoj so ljudje uganili, da ima letalo najbrže fiktivno izse primernega tereza pristane. Nad Cerkljano je letalo nekajkrat zakrožilo, nato pa se v ostrem zavoju spustilo na pašnik pri Zupljani vasi. Prva je letalo pristalo zelo napačno, se je pogreznilo v tla in postavilo skoraj na vrh. Sunej je bil tako močno poškodovan, da je vrglo vseh pet potnikov iz letala na travnik. Nihče ni bil resnejših poškodb. Odletelo se je levo kolo letala in bil se je bencinski rezervoar, se je razlilo kakih 1500 litrov benzina.

Pravimo, da se je razlilo nekaj benzina, smo s tem že polni, da gre pa za veliko letalokršnih pri nas menda sploh poznamo. Letalo je dolgo 20 metrov ali še čez. V njem so bili med drugim nekateri kapetan, inženir, telegrafist, mehanik in pilot. Ko so bili zastopniki vojaške, po letalske oblasti iz Zagrebo zaslišali potnike bombnika, ugotovili, da gre za francosko letalo, namenjeno v Rumunijo, ki ga je kupila za svojo vojsko in je letelo v Rumunijo z rumunskimi barvami. V obliki pa je pilot izgubil pravo pot, hkrati pa se je pojavil v ozračju defekt in pilot je sklenil, da raje pristane. Po karti je pristal na Krško dolino, ki jo je imel za najbolj primeren teren za pristane. Toda tik pred pristankom je pilot zagledal električne žice, pognal je letalo v kvišku čez žice in zaradi tega je onstran žic padel na tla. Zagrebo so prispeli monterji popravljajo zdej letalo, nato odletelo dalje v Rumunijo.

Letalski nesreči na Krškem se je naslednje: na območje oblasti so bile informacije, da bo letelo v soboto čez Slovenijo pet francoskih bombnikov, namenjenih v Rumunijo. Bodo ta letala pristala v bližini, odkoder bodo naslednji odletela dalje. Res so štiri letala v soboto proti večeru pristala na Krško dolino, pilot petega letala pa je opazil, da pušča desni motor olje, zaradi česar mora letalo nekje sredi poti. Poiskal je Krško dolino in pristal. Hiti je opazil električne žice, ki so ga prisilile, da se obrne in letalo pristane na travniku. Pilot je bil v letalu, ki je pristal na travniku, nato odletelo dalje v Rumunijo.

Letalski nesreči na Krškem se je naslednje: na območje oblasti so bile informacije, da bo letelo v soboto čez Slovenijo pet francoskih bombnikov, namenjenih v Rumunijo. Bodo ta letala pristala v bližini, odkoder bodo naslednji odletela dalje. Res so štiri letala v soboto proti večeru pristala na Krško dolino, pilot petega letala pa je opazil, da pušča desni motor olje, zaradi česar mora letalo nekje sredi poti. Poiskal je Krško dolino in pristal. Hiti je opazil električne žice, ki so ga prisilile, da se obrne in letalo pristane na travniku. Pilot je bil v letalu, ki je pristal na travniku, nato odletelo dalje v Rumunijo.

še niso mogli ugotoviti. Ker je njegova obleka ležala na bregu, domnevajo, da se je starček hotel v potoku umiti ali si oprati perilo, pa je omahnil v vodo in utonil.

STRAŠNO DEJANJE VINJE-NEGA DRVARJA

V podivjanosti usmrtil svojo svakinjo z nožem

V Mojstrani, v naši lepi gorski vasi, ki leži ob vzhodu v lepo predtriglavsko dolino Vrata, se je dogodila strašna družinska tragedija, katere žrtev je postala 60-letna posestnica Terezija Kosmačeva. Do smrti jo je zabolil njen svaki, drvar Andrej Rekar, mož njene mlajše sestre Lenke. Obe sestri sta imeli skupaj to posestvo in še pokojničin sin je živel s svojo ženo v domači hiši. V hiši se niso prepirali ali so se razhajali, le Lenka je svojega moža Rekarja skušala odvračati od alkohola, ki se mu je močak vdajal čez mero. Tudi na 1. maja se je Rekar zasedel v gostilni, pol litra žganja je popil, pol litra ga je pa odnesel še s sabo domov in ga skril pod posteljo, da si ga bo še ponoči privoščil nekaj požirkov. Zaradi tega žganja sta se zjutraj z ženo sprla in pijani Rekar je podivjal. Pograbil je nož in planil proti ženi, ki pa je zbežala po stopnicah na podstrešje. Prav tedaj pa je stopila Rekarju njegova svakinja Kosmačeva nasproti in naslednji hip je podivjani alkoholik že zabolil svojo svakinjo in ji prizdejal tri hude rane. En sunej jo je zadel na ravnost v srce. Zgrudila se je. Rekar se je nato zaklenil v svojo sobo in ni pustil nikogar noter. Njegova žena pa je kričala na pomagaj in prihiteli so sosedje, ki so krvavečo Kosmačevno prenesli na posteljo in poklicali nekega zdravnika, ki se je mudil v nekem mojstranskem hotelu. Toda rana v srce je bila absolutno smrtna, uboga žena je kmalu izkpravala.

Rekar se je zavedel šele na orožniški postaji, a se ni ničesar spomnil. Dejanje je storil v očitni neprisebnosti, podivjan od alkohola.

Čudež na Gorenjskem.—Katoški tednik za podeželsko ljudstvo verne Slovenije, častitljivi "Domoljub" je objavil v svoji številki 12. aprila t. l. naslednji dopis z Gorenjskega, ki ga je povsem resno serviral svojim bralcem: "Nekje na Gorenjskem se je zgodil strašen in nadvse pretresljiv dogodek. Neki fant je ljubil dekle, pa se je zaklel: 'Če te ne bom vzel za ženo, naj me hudič vzame!' Čez nekaj časa se je poročil z drugo. Prišel je čas, da je njegova žena porodila. Kakšno razočaranje! Otroci ni bil ustvarjen po človeški podobi in je imel na glavi rogove. K sreči je takoj po rojstvu umrl." "Domoljub" mora imeti svoje naročnike res za zelo neresne in nesamopetne ljudi, da se jim upa servirati tako neresne in bedaste stvari. Če se je kakšni ženi rodil pohabljen otrok, imejmo to vendar za nesrečo, ne za hudičev čudež. Toda poznavalci pravijo, da takale novice zaleže več za "versko vzgojo" ljudstva kakor pa deset maš in pridrig! Najbrže.

Nenaadno je umrl v Novem Celju ravnatelj tamonjske umobolnice, mladi zdravnik dr. Boris Kristof, star komaj 32 let. Po rodu je bil iz Ljubljane, kjer živi še njegova mati vdova, študiral gimnazijo v domačem mestu, nato pa študiral medicino v Ljubljani in Inomestu, kjer je tudi doktoriral. Služboval je nekaj časa na kirurškem oddelku v Ljubljani, leta 1934 pa je nastopil službo v umobolnici v Novem Celju. Začel se je specializirati za psihiatrijo, se mudil pred kratkim v Ljubljani in tu študiral v umobolnici na Poljanah. Ko se je pred dnevi vrnil v Novo Celje, je zbolel, dobil je pljučnico in ji 1. maja opoldne podlegel. Zapustil je vdovo in hčerko, ki sta ostali zdaj povsem siroti. Pokojnikovo truplo so prepeljali v Ljubljano in ga tu pokopali.

Prvi uspeh

"No, kako si zadovoljen s svojimi novimi panji?" "Kar zadovoljen sem, medu sicer še nisem jemal, zato so pa čebulice že dva upnika opikale."

Jeklarska korporacija pred sodiščem

Družine žrtev masakra zahtevajo odškodnino

Chicago. — (FP) — Odvetnik William Thomas je v imenu družin desetih jeklarskih delavcev, ki so jih čikaški policaji ubili pred tovarno jeklarske korporacije Republic Steel v South Chicagu na spominaki dan preteklo leto, vložil tožbo proti korporaciji glede plačitve odškodnine v vsoti \$800.000. Predsednik te korporacije je Tom Girdler, ki se ponauka, da je zdrobil stavko v tovarnah Malega jekla v zadnjem letu.

Kot obtoženci so omenjeni Girdler, James Hylan, ravnatelj tovarne jeklarske korporacije v South Chicagu, in nekateri direktorji. Thomas pravi, da je korporacija grmadiła municijo in orožje v tovarni, kar je nepostavni čin, in podžgala izgrede.

Čikaški kapitalistični listi so poročali, da so jeklarski delavci napadli policijo, filmi, ki so bili vzeti, pa so pokazali, da je policija streljala na stavkarje brez vsake provokacije. Poleg desetih jeklarjev, ki so jih ubile krogelje, je bilo veliko število ranjenih.

Vladno zavarovanje letine

Prvič v zgodovini Amerike bodo sedaj farmarji lahko dobili vladno zavarovanje proti slabim letinam in vremenskim neizdatom. To je postalo mogoče po sprejetju zakona Agricultural Adjustment Act. V začetku se zavarovanje omejuje le na pšenico, kasneje pa se razširi na vse poglavitne pridelke. V Washingtonu se je organiziralo vladno zavarovalno društvo pod imenom Federal Crop Insurance Corporation z glavnico sto milijonov dolarjev. Od te vsote je dvajset milijonov takoj na razpolago za udeleževanje zavarovanj letine. Dejanska uprava tega načrta bo v rokah farmarških odborov v vsakem okraju (county), kjerkoli hoče večina pridelovalcev pšenice imeti tako zavarovanje.

Farmar, ki se hoče zavarovati proti suši, viharjem in drugim poljedelskim neizdatom, se mora obrniti na okrajni odbor za zavarovalno polico. Ta odbor bo ugotovil, koliko je dotični farma pridelala v minulih letih, kakor tudi povprečno produkcijo okraja, kjer se farma nahaja. Po teh podatkih se bo izračunalo, koliko naj znaša assessment ali prispevek, ki naj ga farmar plačuje za svoje zavarovanje in ki je plačljiv v tolikih bušljih pšenice.

V zameno bo farmar zavarovan proti izgubam na letini, nastalim usled neizdatnih vzrokov, kot so suša, povodenj, veter, tornado in žuželke, ali rastlinske bolezni. V razmerju s tem, kar farmar plačuje za zavarovanje, utegne dobiti ne manj ko polovico normalnega letnega pridelka in ne več ko 75% na zavarovanih akrih.

Vravnoteženje zaloge

Pričujejo se, da bo ta načrt vravnotežil zaloge med leti normalne produkcije in leti najslabše letine, tako da bo zagotovljena "normalna pšenična zaloge".

So pa tudi druge važne točke v tem zakonu za zavarovanje letine.

Farmar, ki ima prebitek pšenice in ga ne more dobiti kanosno prodati, sme plačati svoj prispevek v tolikih bušljih pšenice za leta naprej, celo za pet let.

Farmarji so upravičeni do podpore v gotovini v svrhu konservacije prsti, ako odgovarja k vsem pogojem, ki jih predpiše poljedelski departament.

Preskrbljena so posojila za stabilizacijo cen, da se pridelovalci pšenice ščitijo proti pritisku padajočih cen.

Ustanovljene so tržne kvote, da se omeji količina prodane pšenice v dobah obilne zaloge, tako da cene ne padejo.

Končno imajo zavarovani far-

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani)

rili, če jim Bog da lepo in ugodno vreme, da jih ljubi, če pa jim da slabo, deževno vreme, jih tudi ljubi, brezveze pa Bog vselej kaznuje. Pa si pomagajte! Zna se za zgoditi, da bomo tudi za to smolo krivi mi rdečkarji. Lani je tudi deževalo, ko se je vršil piknik Čankarjeve ustanove. Pozneje sem slišal, da so v gotovi cerkvi za ta dež molili! Torej: kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade, ne?

Se nekaj! Pred direktorijem SND na St. Clairju je bil predlog, da se ljubljanski župan uradno pozdravi. Za je bilo sedem, proti pa devet direktorjev, medtem ko so bili trije nevtralnici. Sedaj pa je pri A. D. in pri klerikalnih ognjih v strehi in o-beta se velika gonja proti rdečkarjem in brezverskim direktorjem. Vsega so torej krivi rdečkarji in brezverci, pa naj bo v Mehiki, Španiji ali na Kitajskem. Vsega so krivi rdeči mesarji, frankovci, mussolinijevci in hitlerjevci pa so nedolžni angeljčki. To so vam veliki hinavci, kakor jim je povedal J. Filipič, da so kakor klopi, ki pijejo kri. O tem več pozneje.

Anton Jankovič, zastopnik Prosvete.

Slana, razmere in uprizaritev

Canonsburg, Pa. — Četudi je oficielni nastop pomladi že nekaj tednov za nami, vlada sedaj po zapadni Penni pravcata zima. Danes, ko to pišem, dne 13. maja, je pobešla naša okolice huda slana. V priletku aprila je bilo nenavadno toplo vreme, ljudje so se jali in obdelovali vrtove, sedaj pa je slana vse uničila. Vinska trta je domalega vsa pobešla in izgleda, kakor da bi jo z ognjem požgali.

Brez dela (na neprostovoljnih počitnicah) nas je tukaj mnogo. Casa je torej dovolj za premisljevanje in čitanje. Koliko se bavimo s slednjim, je seveda vprašanje. Drugo važno vprašanje je, kaj čitamo, dobro ali slabo čtivo? Dober delavski časopis in podučna knjiga sta za nas delavce najboljše šola.

Poročal sem že o uprizaritvi drame "Miklova Zala" dne 8. maja. Drama "Miklova Zala" je s tehničnega stališča zelo dobro zamišljena in je tudi globoko umsko delo. Tukašnji dramski klub "Soča" in gospodinjstvo odsek društva 138 SNJP sta si to dramo nadela jako težavno nalogo. Imeli smo veliko poteškoč in obilo truda z uprizaritvijo. Igralci se pa niso strašili naporega dela, temveč so šli brez

marji na razpolago razne postrežbe, kot financiranje produkcije in zagotovitev obrestnih plačil na hipoteke.

Nasprotniki in zagovorniki

Tekom razprave v kongresu so nekateri navdušeno zagovarjali poskus vlade, da eksperimentira z zavarovanjem letine, drugi so pa srdito napadali tako početje. Nasprotniki so protestirali proti nevarnosti birokratijskega postopka. Zagovorniki pa so naglašali, da poljedelstvo je v taki gospodarski krizi, da je potrebna dalekosežna narodna kontrola.

Dejstvo je, da vprašanje vladnega zavarovanja letine ni nikak nova ideja. Govorilo se je o tem že zadnjih petdeset let. Privatne zavarovalne družbe so večkrat poskušale tako poljedelsko zavarovanje, pa brez posebnega uspeha. Obe glavni politični stranki sta že indorsirali to načelo.

Uspeh načrta je odvisen od sodelovanja farmarjev samih. Oni sami določajo, da li večina v dotičnem okraju želi tako zavarovanje. Pa tudi, ako je večina za to, ne bo nihče prisiljen, da se mora zavarovati. Oni pa, ki ne bodo imeli zavarovanja, ne bodo imeli ugodnosti, ki jih daje to zavarovanje, niti ne bodo smeli prodajati pšenice po svoji volji. Tako je omejena starodavna pravica, delati s svojim posestvom kakor dotičnik hoče, magari če vse propade.

Eksperiment zavarovanja pšeničnih farm bo dobro proučen, predno se isto razširi tudi na koruzo, bombaž in druge glavne pridelke ameriškega poljedelstva.

—FLB.

bojazni naprej. Igralci in igralke, le tako naprej po precej trnjeviti poti! Kjer je dobra volja, uspehi gotovo ne izostanejo. Igralec lahko z dobro voljo premaga vse premostitljive zapreke in težave. "Miklova Zala" je drama kretenj in tudi besed, v katerih so izražene globoke misli in silna čustva, za katere je treba dobrih igralskih moči in dobro opremo odra.

Naj mi bo dovoljeno izreči priprano zahvalo vsem delavcem in delavkam pri tej prireditvi, kajti pri ogromni udeležbi so se izkazali prave mojstre; vzelo bi preveč prostora, če bi navedel imena vseh. Pokazali ste, da znate ceniti kulturno delo. Enaka priročna zahvala vsem posetnikom te drame. O priliki vam posetno vrnem.

Za dramski klub Soča: John Koklich.

Nekaj tega in nekaj onega

Bhine, O. — Danes, ko to pišem, je petek, 13. maja, torej "nesrečni dan" kakor pravijo ljudje, ki verjamejo v supersticije, zato upam, da bo urednik imel malo potrpljenja z mojim dopisom, da ga ne pošlje na romanje v svoj koš, saj vem, da ne verjame v taka praznovanja.

Marsikdo me vpraša, zakaj se več ne oglašim. Torej — let's go! Kar se dela tiče, je vse "pod ničlo" in je resnica, kar je br. Snoy pisal, da vidiš žalostne obraze, ki drug drugega vprašujejo, ali je že dobil delo pri WPA. Ne, ni ga dobil, pa ne ve kako bo šlo. Družina, bolezen, dela ni zaslužila. In kako bomo zmagovali za društvene assessmente. Član je prinesel plačat društveni assessment. Se ni odprl plačilne kuverte, rekoč, naj mu dam 4 cente nazaj, pa naj odbržim vso dvotedensko plačo. Bila je res velika: \$5.16!

Najbolj žalostno pa je v teh dneh pogledati po vrtovih in sadnem drevju. Večraj se je še vse lepo bohotilo po vrtovih, vse je bilo v zelenju: paradizniki, fižol, v cvetju je skoro bil tudi krompir in vinska trta se je tako bogato šopirila, da jo je bilo vselej pogledati, cvetlice so ponosno pozdravljale naravo — pa je vse skupaj ona sama noč uničila — a ne noč, ampak slana. Žalostno je pogledati sedaj po vrtovih — vse je prazno, osmodeno, tako izgleda kot bi vse pogorelo. Tako se je tudi narava zaklela proti nam delavcem, da nam ne dopusti še teh dobrin, ki si jih bi človek okrog hiše pridelal. Se to nam je šlo po vodi, da človek ne ve, če bi kiel ali jokal. Vse moramo kupiti, sedaj pa je še to uničeno. Toliše slane ne pomnijo v maju že 20 let, kakor so povedali farmarji, ki so vse zgubili.

Dne 3. maja me je obvestil moj sin iz Cooperstowna, N. Y., kjer se nahaja pri mojih sorodnikih na farmah, da je smrt rešila po dolgi in mučni bolezni mojega bratranca Franka Bradleya, doma iz Zarečja pri Trnovem, Ilirsko Bistrica. Farmarji je v Cooperstownu. Jako težko mi je bilo, ker se nisem mogla udeležiti pogreba. Družini Bradley izrekam moje globoko sožalje ob izgubi skrbnega moža in očeta. Pokojnik zapušča tri odrasle otroke. Star je bil 60 let. Bil je član društva, a ne vem katerega. Frank je odšel za dvema svojima bratoma, ki sta umrla v tej deželi. Smrt je pogosto obiskala dve družini iz ene vasi, namreč Bradleyjevo in Roliho v o. Od zadnje je umrl štiri, torej sem zgubila kar sedem sorodnikov v par letih. Največ jih je umrlo po poškodbah z avti in v tovarnah. Se nas je ostalo nekaj članov teh družin. Smrt sega s svojo koščeno roko in kot izgleda meni najbolj grozi. Toda nič ne pomaga, vsi se ji moramo pokoriti in ji slediti. Pokojnemu Franku ohranimo trajen spomin. Naj počiva v miru v ameriški grudi.

Isti dan je umrl tudi Viktor Hribar iz Windsor Heightsa, W. Va. Bil je naprednega mišljenja in brez mala vsakokrat, ko smo imeli veselico, so se Hribarjevi udeležili. Moje iskreno sožalje družini Hribar.

Društvo št. 333 SNJP priredi piknik na svojem prostoru dne 30. maja. Ujudno vabimo vse bližnje in oddaljene rojake, da se udeležijo v velikem številu. Ko-

gar vesel, se bo lahko udeležil balneanja, tako tudi ženske, kajti tudi me imamo rade ta sport. Mi radi posebamo prireditve drugih društev v okolici, zato upamo, da nas oni obiščejo na naši.

Dne 30. aprila se je vršila majska proslava v Bridgeportu. Priredil jo je klub št. 11 JSZ. Obnesla se je dobro. Videlo se je, da nas je dosti, ki vam sledimo. Tako majhna pešica socialistov, kakor je rekel br. Skoff, pa priredi tako veliko proslavo delavskega dne. Vse program se nam je zadel. Stala sem se z več znane in prijatelji. Čitala sem Barbičev dopis, da me bi bil rad videl na slavno valed nekega sporočila. Obžalujem, da nisem mogla Barbiču v roko seči, preveč me je namreč zanimala njegova godba. Ko sem prišla, je bila dvorana že polna, pa sem si mislila, da ga bom potem videla, toda potem je bil Barbič "bizi" s svojo harmoniko. Stari pregovor pravi, kar danes lahko storijo, ne odlašaj na jutri, in tako je bilo z menoj, da sem odlašala. Barbič naj mi torej oprsti, a svojimi duhovitimi dopisi pa naj nadaljuje, kajti vselej najprej pogledam v Prosveto, če je on kaj napisal, ker jih zna tako fino odbijati. Ne vem, če so mu bridgeportke mamiče dale kaj "ekstra" klobase na pot, da jih bi primerjal s pennsylvanskimi in bi sodil, katere so boljše, stavim pa, da je v takem slučaju najboljša, če je človek previden in pohvali oboje, ali pa da molči. Mojster v poskušanju klobas je pa "oče" Prosvete Zidanšek; on bi pač najbolj vedel, katere so bolj okusne, ohajake ali pennsylvanske. Ako je tisto sporočilo nujno, želim, da bi Barbič dal vedeti na moj naslov, box 188.

Zadnjič se je vršila seja okrožne federacije SNJP na Glencoe. Kot sem zvedela, so se prav dobro zabavali po končani seji. Moj mož je prišel dokaj pozno domov. V njegovem imenu se iskreno zahvaljujem za postrežbo. Nazajgrede so se ustavili v Bellairu pri federalnem tajniku br. Louisu Paulinichu, ki jim je dobro postregel z dobro kapljico. Izvedela sem tudi, da je Pavlinich dober plesalec, zato pa naj nikar ne pozabi priti na našo veselico dne 30. maja.

Paula Glogovšek, 333.

KOROŠKI DROBIŽ

Proslave Hitlerjevega rojstnega dne so bile po vsej deželi. Za na predvečer so bile številne prireditve, po gričih in dolinah pa so prizgali kresove. V Celovcu samem je bila velika vojaška parada. Trgovine in uradi so bili popoldne zaprti po vsej deželi, šolska mladina je imela pouka prost dan.

Preiskava proti Mohorjevi družbi v Celovcu je ustavljena. Vrnjeni so bili tudi vsi zaplenjeni zapiski in knjige.

Pokrajinski vodja Brückel je odobril Vrbi ob jezeru 100.000 mark za zgraditev meščanske šole.

Unija obljubila podporo stavkarjem v Mehiki

Detroit, Mich. — Homer Martin, predsednik unije združenih avtnih delavcev, je poslal telegram mehiškimi delavcem, ki so zastavkali v tovarni Ford Motor Co. v Mexico Cityju, v katerem jim je obljubil podporo. "Vaša borba je tudi naša borba za višje meze in izboljšanje delovnih pogojev v avtni industriji, zlasti pa v Fordovih tovarnah, kjer nimajo delavci nobene zaštite", pravi Martin v svojem telegramu.

Pogrešano letalo najdeno; vsi potniki mrtvi

Los Angeles, Cal., 18. maja. — Urad okrajnega šerifa je danes prejel poročilo od nekega "rančerja" iz Mint Canyona, da je našel letalo, ki je odletelo zadnji ponedeljek iz Los Angelesa proti McDillu, a je na poti treščilo na tla in se razbilo. Pilot in osem potnikov se je ubilo.

POSUŠAJTE PALANDECH'S TRAVEL BUREAU Folklore Radio Program

Every Sunday from 1 to 2 P. M. Station WWAE — 1290 kilocycles

